

STANDARD I WARUNKI OPIEKI NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Spis treści

Wstęp.....	3
Standardy i warunki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie ŻŁOBKA.....	4
Standardy i warunki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie KLUBU DZIECIĘCEGO.....	9
Standardy i warunki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 przez DZIENNEGO OPIEKUNA.....	14

Wstęp

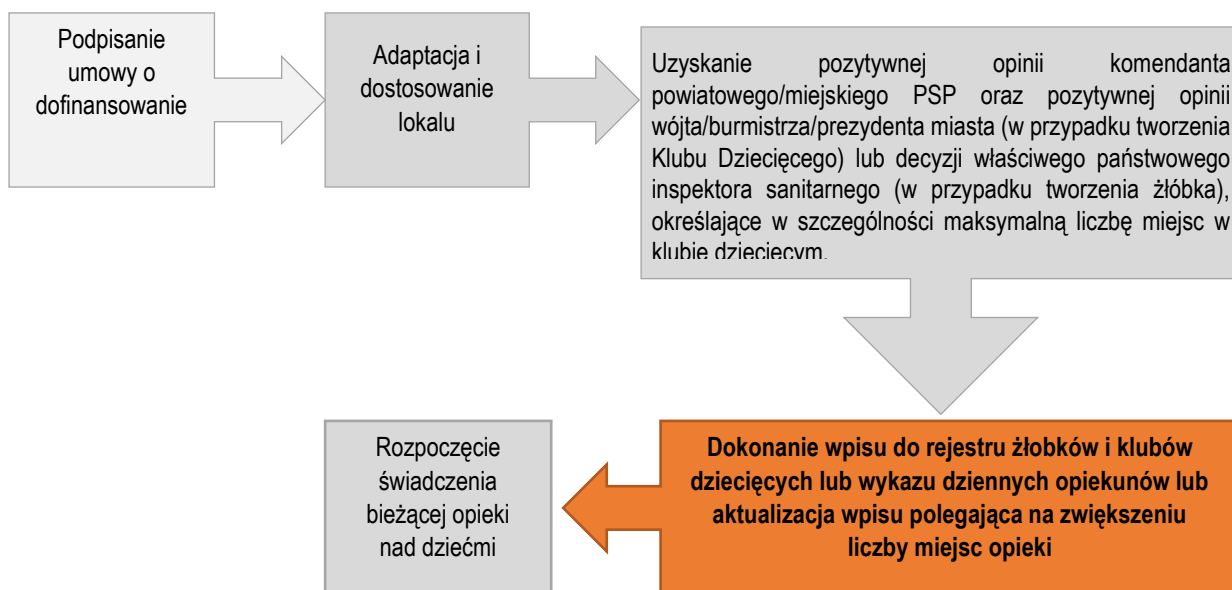
Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być organizowana w formie instytucjonalnej tj. żłobka, klubu dziecięcego, a także dziennego opiekuna.

W ramach opieki realizowane są funkcje: opiekuńcza, wychowawcza oraz edukacyjna.

Niniejszy dokument oparty został na:

- ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy;
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym oraz dziennego opiekuna;
- Standardach jakości opieki i wspierania rozwoju dzieci do lat 3 opracowanych przez Fundację Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego.

Prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego, zgodnie z zapisami art.26 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców i wymaga wpisu **do rejestru żłobków i klubów dziecięcych**. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta dokonuje wpisu do rejestru na podstawie pisemnego wniosku o wpis do rejestru, złożonego przez podmiot zamierzający prowadzić żłobek lub klub dziecięcy.

Za prowadzenie bez wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych działalności gospodarczej w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3 zgodnie z art. 601 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.

IZ zaleca stosowanie dobrych praktyk zawartych w Standardach jakości opieki i wspierania rozwoju dzieci do lat 3 oraz Standardach opieki i edukacji dzieci do lat 3 opracowanych przez Fundację Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego w szczególności w części nie sprecyzowanej w aktach prawnych. Powyższe dokumenty dostępne są na stronie fundacji w zakładce „Strefa wiedzy” – Raporty i analizy.

ŻŁOBKA

Żłobek to jedna z form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, której zadaniem jest zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej i edukacyjnej oraz prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

Żłobkiem jest każda jednostka organizacyjna, która niezależnie od jej nazwy wykonuje powyższe zadania.

Wymagania organizacyjne

Podmiot, który utworzył żłobek zobowiązany jest opracować statut żłobka określając w nim w szczególności:

- nazwę i miejsce jego prowadzenia,
- cele i zadania oraz sposób ich realizacji, z uwzględnieniem wspomaganie indywidualnego rozwoju dziecka oraz wspomaganie rodziny w wychowaniu dziecka, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych – ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności,
- warunki przyjmowania dzieci, z uwzględnieniem preferencji dla rodzin wielodzietnych i dzieci niepełnosprawnych,
- warunki przyjmowania dzieci na miejsce dziecka nieobecnego w żłobku,
- zasady ustalania ewentualnych opłat za pobyt i wyżywienie w przypadku nieobecności dziecka w żłobku,
- zasady udziału rodziców w zajęciach prowadzonych w żłobku.

Należy mieć na uwadze, iż zgodnie z Regulaminem Konkursu, pobieranie opłat od opiekunów prawnych dzieci do lat 3 korzystających ze wsparcia, możliwe jest w wyjątkowych przypadkach i nie powinno stanowić istotnej bariery uczestnictwa w projekcie.

W żłobku mogą przebywać dzieci od ukończenia 20 tygodnia życia w wymiarze do 10 godzin dziennie. W szczególnie uzasadnionych przypadkach czas ten może zostać na wniosek rodzica wydłużony za dodatkową opłatą. W żłobku jeden opiekun może sprawować opiekę nad maksymalnie 8 dzieci, a w przypadku, gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne, dziecko wymagające szczególnej opieki lub dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia maksymalnie nad 5 dzieci. Ponadto w żłobku, do którego uczęszcza więcej niż dwadzieścioro dzieci, zatrudnia się przynajmniej jedną pielęgniarkę lub położną. W żłobku konieczne jest zapewnienie wyżywienia przebywającym w nim dzieciom.

Organizację wewnętrzną żłobka określa regulamin organizacyjny nadawany przez dyrektora żłobka. Dyrektor żłobka odpowiada za jego realizację.

Personel

Żłobkiem kieruje dyrektor, którym może być osoba posiadająca wykształcenie wyższe i co najmniej 3 lata doświadczenia w pracy z dziećmi albo co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz 5 lat doświadczenia w pracy z dziećmi.

Opiekunem w żłobku może być:

- osoba posiadająca kwalifikacje: pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego, pedagoga społeczno-wychowawczego, pedagoga wczesnej edukacji, terapeuty pedagogicznego lub która ukończyła studia lub studia podyplomowe na kierunku lub specjalności: wczesne wspomaganie rozwoju, wspomaganie rozwoju dzieci w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w żłobkach

i przedszkolach, edukacja prorozwojowa, pedagogika małego dziecka, psychologia dziecięca, psychologia wspierania rozwoju i kształcenia lub psychologia wychowawcza.

- osoba, która odbyła nie wcześniej niż 2 lata przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun szkolenie z udzielania dziecku pierwszej pomocy oraz posiada co najmniej wykształcenie:
  - wyższe na dowolnym kierunku, którego program obejmuje zagadnienia związane z opieką nad małym dzieckiem lub jego rozwojem, i odbyła 80 – godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia wiedzy oraz umiejętności lub
  - średnie lub średnie branżowe oraz co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dziećmi w wieku do lat 3 (przy czym jeżeli osoba taka nie pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun, zobowiązana jest w ciągu 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na stanowisku opiekuna odbyć 80 -godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia lub
  - średnie lub średnie branżowe i przed rozpoczęciem zatrudnienia jako opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym odbyła 280-godzinne szkolenie, z czego co najmniej 80 godzin w formie zajęć praktycznych, polegających na sprawowaniu opieki nad dzieckiem pod kierunkiem opiekuna posiadającego wymagane kwalifikacje.

Wszystkie osoby sprawujące opiekę nad dziećmi muszą posiadać aktualne szczepienia i aktualną książeczkę badań sanitarno – epidemiologicznych. Muszą one również odbyć co 2 lata szkolenia z udzielania dziecku pierwszej pomocy. Szkolenie takie nieodpłatnie zapewnione musi być przez podmiot prowadzący żłobek.

Dyrektorem żłobka, osobą fizyczną prowadzącą żłobek, opiekunem, pielęgniarką, położną, wolontariuszem lub inną osobą zatrudnioną do wykonywania pracy lub świadczenia usług w żłobku może być osoba, która:

- nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym,
- daje rękojmię należytego sprawowania opieki nad dziećmi,
- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny, w przypadku gdy taki obowiązek został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd,
- nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.

Wymagania lokalowe

Żłobek prowadzony musi być w lokalu posiadającym, co najmniej 1 pomieszczenie, w którym zapewnione muszą być warunki do higienicznego spożywania posiłków oraz miejsce do odpoczynku dla dzieci. Pomieszczenia muszą spełniać wymagania lokalowe i sanitarne zawarte w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy.

Spełnienie powyższych wymagań potwierdzone musi być pozytywną opinią komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz decyzją właściwego państwowego inspektora sanitarnego, określającą w szczególności maksymalną liczbę miejsc w żłobku.

Lokal, w którym ma być prowadzony żłobek musi:

- znajdować się w budynku lub jego części, które spełniają wymagania określone w przepisach w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, oraz wymagania ochrony przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II, określone w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej, z tym że dopuszcza się spełnienie tych wymagań także w sposób określony w art. 6a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.
Dopuszcza się prowadzenie żłobka w lokalu znajdującym się w budynku lub jego części, które nie spełniają powyższych wymagań, jeżeli lokal spełnia wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i

Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy;

- powierzchnia każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci musi wynosić co najmniej 16 m², a w przypadku liczby dzieci większej niż 5 powierzchnia każdego pomieszczenia ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko, z tym że:
  - powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2 m², jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie,
  - powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2,5 m², jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie,
- wysokość pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci musi mieć najmniej 2,5 m,
- w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci na grzejnikach centralnego ogrzewania muszą być zamontowane osłony ochraniające przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym,
- w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych:
  - a) podłoga i ściany muszą wykonane być tak, aby było możliwe łatwe utrzymanie czystości w tych pomieszczeniach,
  - b) ściany do wysokości co najmniej 2 m muszą być pokryte materiałami zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie wilgoci oraz materiałami nietoksycznymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych,
- instalacja elektryczna musi być zabezpieczona przed dostępem dzieci.

Ponadto w lokalach, w których ma być prowadzony żłobek musi być zapewnione:

- utrzymanie czystości i porządku tj. pomieszczenia muszą być utrzymywane w odpowiednim stanie oraz przeprowadzane muszą być ich okresowe remonty i konserwacje;
- temperatura co najmniej 20°C;
- możliwość otwierania w pomieszczeniu niewyposażonym w wentylację mechaniczną lub klimatyzację co najmniej 50% powierzchni okien;
- wietrzenie pomieszczeń w ciągu dnia co najmniej 4 razy przez co najmniej 10 minut, o ile nie są wentylowane poprzez instalację wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej lub klimatyzowane;
- możliwość higienicznego spożywania posiłków;
- wyraźne oznakowanie pościeli i leżaków, przypisanie ich do konkretnego dziecka i odpowiednie przechowywanie, tak aby zapobiec przenoszeniu się zakażeń;
- dostęp do węzła sanitarnego z ciepłą bieżącą wodą do utrzymania higieny osobistej dzieci, w tym co najmniej 1 miska ustępowa na nie więcej niż 20 dzieci i 1 umywalka na nie więcej niż 15 dzieci. Umieszczenie miski ustępowej i umywalki musi być dostosowane do wzrostu dzieci, chyba że dzieci korzystają z tych samych urządzeń sanitarnych co osoby wykonujące pracę w żłobku, przy czym zastosowano rozwiązania umożliwiające dzieciom bezpieczne korzystanie z tych urządzeń;
- brodzik z natryskiem lub inne urządzenie do mycia ciała dziecka;
- w urządzeniach sanitarnych centralna regulacja mieszania ciepłej wody przy zachowaniu środków bezpieczeństwa, aby nie dopuścić do poparzenia osób korzystających z tychże urządzeń, zwłaszcza na końcówkach instalacji;
- dostateczna ilość mydła w płynie, jednorazowe ręczniki i środki do pielęgnacji dzieci;
- stanowisko do przewijania dzieci;
- liczba nocników odpowiadająca liczbie dzieci, których poziom rozwoju umożliwia korzystanie przez nie z nocnika i które są myte, dezynfekowane oraz przechowywane w sposób zabezpieczony przed dostępem dzieci;
- miejsce do przechowywania sprzętu i środków utrzymania czystości, zabezpieczone przed dostępem dzieci;

- miejsce do przechowywania odzieży wierzchniej, z którego mogą jednocześnie korzystać dzieci i osoby wykonujące pracę w żłobku;
- meble są dostosowane do wymagań ergonomii;
- wyposażenie posiadające atesty lub certyfikaty;
- zabawki spełniające wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadające oznakowanie CE;
- oświetlenie o parametrach zgodnych z Polską Normą;
- apteczki wyposażone w podstawowe środki opatrunkowe oraz podstawowe środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy;
- właściwe warunki do przechowywania i podawania mleka dla dziecka karmionego mlekiem matki
- w miarę możliwości, bezpośrednie wyjście na teren otwarty wyposażony w urządzenia do zabaw, niedostępny dla osób postronnych;
- niemowlętom w miarę możliwości, leżakowanie na świeżym powietrzu, w szczególności na werandzie lub tarasie.

Wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych

Prowadzenie żłobka wymaga wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych. Rejestr prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia żłobka przy użyciu systemu teleinformatycznego. Dane zawarte w rejestrze publikowane są przy użyciu systemu teleinformatycznego na stronach podmiotowych właściwej gminy oraz ministra właściwego do spraw rodziny. Rejestr zawiera:

- 1) nazwę lub imię i nazwisko oraz siedzibę lub adres podmiotu prowadzącego żłobek;
- 2) numer NIP podmiotu prowadzącego żłobek;
- 3) miejsce prowadzenia żłobka;
- 4) informację o zawieszaniu prowadzenia żłobka;
- 5) informację o godzinach pracy żłobka;
- 6) adres poczty elektronicznej i numer telefonu żłobka;
- 7) liczbę miejsc w żłobku;
- 8) liczbę dzieci zapisanych do żłobka;
- 9) informację, czy żłobek jest dostosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki;
- 10) wysokość opłat w żłobku.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta dokonuje wpisu do rejestru na podstawie wniosku o wpis do rejestru, złożonego przez podmiot zamierzający prowadzić żłobek.

Wpis do rejestru podlega opłacie, którą ustala rada gminy w drodze uchwały. Wysokość opłat nie może być wyższa niż 1000 zł. Wnioskodawca zobowiązany jest wraz z wnioskiem o wpis do rejestru przedstawić również stosowne oświadczenie, potwierdzające dokonanie opłaty.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta wydaje z urzędu zaświadczenie o dokonaniu wpisu podmiotu do rejestru, które zawiera następujące dane:

- 1) nazwę organu, który dokonał wpisu do rejestru;
- 2) datę i numer wpisu do rejestru;
- 3) formę organizacyjną opieki oraz jej nazwę;
- 4) nazwę lub imię i nazwisko podmiotu prowadzącego żłobek;
- 5) miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może odmówić wpisu do rejestru, w przypadku gdy podmiot nie spełnia warunków wymaganych do utworzenia i prowadzenia żłobka, wydano prawomocne orzeczenie zakazujące przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej wpisem lub w stosunku do przedsiębiorcy wydano decyzję o zakazie wykonywania działalności objętej wpisem w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku.

Szczegółowe zadania, wymagania oraz standardy odnośnie żłobków reguluje Ustawa z dn. 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy oraz Standardy jakości opieki i wspierania rozwoju dzieci do lat 3 – żłobek opracowane przez Fundację Rozwoju Dzieci im. J.A.Komeńskiego.

KLUBU DZIECIĘCEGO

Klub dziecięcy to jedna z form opieki nad małymi dziećmi w wieku do lat 3, której zadaniem jest zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej oraz prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

Klubem dziecięcym jest każda jednostka organizacyjna, która niezależnie od jej nazwy wykonuje powyższe zadania.

Wymagania organizacyjne

Podmiot, który utworzył klub dziecięcy zobowiązany jest opracować statut klubu dziecięcego określając w nim w szczególności:

- nazwę i miejsce jego prowadzenia,
- cele i zadania oraz sposób ich realizacji, z uwzględnieniem wspomagania indywidualnego rozwoju dziecka oraz wspomagania rodziny w wychowaniu dziecka, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych – ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności,
- warunki przyjmowania dzieci, z uwzględnieniem preferencji dla rodzin wielodzietnych i dzieci niepełnosprawnych,
- warunki przyjmowania dzieci na miejsce dziecka nieobecnego w klubie dziecięcym,
- zasady ustalania ewentualnych opłat za pobyt i wyżywienie w przypadku nieobecności dziecka w klubie dziecięcym,
- zasady udziału rodziców w zajęciach prowadzonych w klubie dziecięcym.

Należy mieć na uwadze, iż zgodnie z Regulaminem Konkursu, pobieranie opłat od opiekunów prawnych dzieci do lat 3 korzystających ze wsparcia, możliwe jest w wyjątkowych przypadkach i nie powinno stanowić istotnej bariery uczestnictwa w projekcie.

W klubie dziecięcym mogą przebywać dzieci w wieku od ukończenia 1 roku życia dzieci w wymiarze do 10 godzin dziennie. W szczególnie uzasadnionych przypadkach czas ten może zostać na wniosek rodzica wydłużony za dodatkową opłatą. W klubie dziecięcym jeden opiekun może sprawować opiekę nad maksymalnie 8 dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne lub dziecko wymagające szczególnej opieki maksymalnie nad 5 dzieci. Liczba miejsc w klubie dziecięcym nie może być większa niż 30.

Organizację wewnętrzną klubu dziecięcego określa regulamin organizacyjny nadawany przez osobę kierującą pracą klubu dziecięcego. Osoba kierująca pracą klubu dziecięcego odpowiada za jego realizację.

Personel

Klubem dziecięcym kieruje osoba, która posiada wykształcenie i kwalifikacje, takie jak wymagane w stosunku do osób sprawujących opiekę nad dziećmi.

Opiekunem w klubie dziecięcym może być:

- osoba posiadająca kwalifikacje: pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego, pedagoga społeczno-wychowawczego, pedagoga wczesnej edukacji, terapeuty pedagogicznego lub która ukończyła studia lub studia podyplomowe na kierunku lub specjalności: wczesne wspomaganie

rozwoju, wspomaganie rozwoju dzieci w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w żłobkach i przedszkolach, edukacja prorozwojowa, pedagogika małego dziecka, psychologia dziecięca, psychologia wspierania rozwoju i kształcenia lub psychologia wychowawcza.

- osoba, która odbyła nie wcześniej niż 2 lata przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun szkolenie z udzielania dziecku pierwszej pomocy oraz posiada co najmniej wykształcenie:
  - wyższe na dowolnym kierunku, którego program obejmuje zagadnienia związane z opieką nad małym dzieckiem lub jego rozwojem, i odbyła 80 – godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia wiedzy oraz umiejętności lub
  - średnie lub średnie branżowe oraz co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dziećmi w wieku do lat 3 (przy czym jeżeli osoba taka nie pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun, zobowiązana jest w ciągu 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na stanowisku opiekuna odbyć 80 -godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia lub
  - średnie lub średnie branżowe i przed rozpoczęciem zatrudnienia jako opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym odbyła 280-godzinne szkolenie, z czego co najmniej 80 godzin w formie zajęć praktycznych, polegających na sprawowaniu opieki nad dzieckiem pod kierunkiem opiekuna posiadającego wymagane kwalifikacje.

Wszystkie osoby sprawujące opiekę nad dziećmi muszą posiadać aktualne szczepienia i aktualną książeczkę badań sanitarno – epidemiologicznych. Muszą one również odbyć co 2 lata szkolenia z udzielania dziecku pierwszej pomocy. Szkolenie takie nieodpłatnie zapewnione musi być przez podmiot prowadzący klub dziecięcy. Osobą kierującą pracą klubu dziecięcego, osobą fizyczną prowadzącą klub dziecięcy, opiekunem, pielęgniarką, położną, wolontariuszem lub inną osobą zatrudnioną do wykonywania pracy lub świadczenia usług w żłobku może być osoba, która:

- nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym
- daje rękojmię należytego sprawowania opieki nad dziećmi,
- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny, w przypadku gdy taki obowiązek został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd,
- nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.

Wymagania lokalowe

Klub dziecięcy prowadzony musi być w lokalu posiadającym, co najmniej 1 pomieszczenie, w którym zapewnione muszą być warunki do higienicznego spożywania posiłków oraz miejsce do odpoczynku dla dzieci . Pomieszczenia muszą spełniać wymagania lokalowe i sanitarne zawarte w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy.

Spełnienie powyższych wymagań potwierdzone musi być pozytywną opinią komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz pozytywną opinią wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, określającą w szczególności maksymalną liczbę miejsc w klubie dziecięcym.

Lokal, w którym ma być prowadzony żłobek musi:

- znajdować się w budynku lub jego części, które spełniają wymagania określone w przepisach w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, oraz wymagania ochrony przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II, określone w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej, z tym że dopuszcza się spełnienie tych wymagań także w sposób określony w art. 6a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

Dopuszcza się prowadzenie klubu dziecięcego w lokalu znajdującym się w budynku lub jego części, które nie spełniają powyższych wymagań, jeżeli lokal spełnia wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy;

- powierzchnia każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci musi wynosić co najmniej 16 m², a w przypadku liczby dzieci większej niż 5 powierzchnia każdego pomieszczenia ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko, z tym że:
  - powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2 m², jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie,
  - powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2,5 m², jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie,
- wysokość pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci musi mieć najmniej 2,5 m,
- w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci na grzejnikach centralnego ogrzewania muszą być zamontowane osłony ochraniające przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym;
- w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych:
  - a) podłoga i ściany muszą wykonane być tak, aby było możliwe łatwe utrzymanie czystości w tych pomieszczeniach,
  - b) ściany do wysokości co najmniej 2 m muszą być pokryte materiałami zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie wilgoci oraz materiałami nietoksycznymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych,
- instalacja elektryczna musi być zabezpieczona przed dostępem dzieci.

Ponadto w lokalach, w których ma być prowadzony klub dziecięcy musi być zapewnione:

- utrzymanie czystości i porządku tj. pomieszczenia muszą być utrzymywane w odpowiednim stanie oraz przeprowadzane muszą być ich okresowe remonty i konserwacje;
- temperatura co najmniej 20°C;
- możliwość otwierania w pomieszczeniu niewyposażonym w wentylację mechaniczną lub klimatyzację co najmniej 50% powierzchni okien;
- wietrzenie pomieszczeń w ciągu dnia co najmniej 4 razy przez co najmniej 10 minut, o ile nie są wentylowane poprzez instalację wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej lub klimatyzowane;
- możliwość higienicznego spożywania posiłków;
- wyraźne oznakowanie pościeli i leżaków, przypisanie ich do konkretnego dziecka i odpowiednie przechowywanie, tak aby zapobiec przenoszeniu się zakażeń;
- dostęp do węzła sanitarnego z ciepłą bieżącą wodą do utrzymania higieny osobistej dzieci, w tym co najmniej 1 miska ustępowa na nie więcej niż 20 dzieci i 1 umywalka na nie więcej niż 15 dzieci. Umieszczenie miski ustępowej i umywalki musi być dostosowane do wzrostu dzieci, chyba że dzieci korzystają z tych samych urządzeń sanitarnych co osoby wykonujące pracę w klubie dziecięcym, przy czym zastosowano rozwiązania umożliwiające dzieciom bezpieczne korzystanie z tych urządzeń;
- brodzik z natryskiem lub inne urządzenie do mycia ciała dziecka;
- w urządzeniach sanitarnych centralna regulacja mieszania ciepłej wody przy zachowaniu środków bezpieczeństwa, aby nie dopuścić do poparzenia osób korzystających z tychże urządzeń, zwłaszcza na końcówkach instalacji;
- dostateczna ilość mydła w płynie, jednorazowe ręczniki i środki do pielęgnacji dzieci;
- stanowisko do przewijania dzieci;
- liczba nocników odpowiadająca liczbie dzieci, których poziom rozwoju umożliwia korzystanie przez nie z nocnika i które są myte, dezynfekowane oraz przechowywane w sposób zabezpieczony przed dostępem dzieci;

- miejsce do przechowywania sprzętu i środków utrzymania czystości, zabezpieczone przed dostępem dzieci;
- miejsce do przechowywania odzieży wierzchniej, z którego mogą jednocześnie korzystać dzieci i osoby wykonujące pracę w klubie dziecięcym;
- meble są dostosowane do wymagań ergonomii;
- wyposażenie posiadające atesty lub certyfikaty;
- zabawki spełniające wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadające oznakowanie CE;
- oświetlenie o parametrach zgodnych z Polską Normą;
- apteczki wyposażone w podstawowe środki opatrunkowe oraz podstawowe środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy;
- właściwe warunki do przechowywania i podawania mleka dla dziecka karmionego mlekiem matki
- w miarę możliwości, bezpośrednie wyjście na teren otwarty wyposażony w urządzenia do zabaw, niedostępny dla osób postronnych;
- niemowlętom w miarę możliwości, leżakowanie na świeżym powietrzu, w szczególności na werandzie lub tarasie.

Wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych

Prowadzenie klubu dziecięcego wymaga wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych. Rejestr prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia klubu dziecięcego przy użyciu systemu teleinformatycznego. Dane zawarte w rejestrze publikowane są przy użyciu systemu teleinformatycznego na stronach podmiotowych właściwej gminy oraz ministra właściwego do spraw rodziny. Rejestr zawiera:

- 1) nazwę lub imię i nazwisko oraz siedzibę lub adres podmiotu prowadzącego klub dziecięcy;
- 2) numer NIP podmiotu prowadzącego klub dziecięcy;
- 3) miejsce prowadzenia klubu dziecięcego;
- 4) informację o zawieszaniu prowadzenia klubu dziecięcego;
- 5) informację o godzinach pracy klubu dziecięcego;
- 6) adres poczty elektronicznej i numer telefonu klubu dziecięcego;
- 7) liczbę miejsc w klubie dziecięcym;
- 8) liczbę dzieci zapisanych klubu dziecięcego;
- 9) informację, czy klub dziecięcy jest dostosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki;
- 10) wysokość opłat w klubie dziecięcym.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta dokonuje wpisu do rejestru na podstawie wniosku o wpis do rejestru, złożonego przez podmiot zamierzający prowadzić żłobek lub klub dziecięcy. Wpis do rejestru podlega opłacie, którą ustala rada gminy w drodze uchwały. Wysokość opłat nie może być wyższa niż 1000 zł. Wnioskodawca zobowiązany jest wraz z wnioskiem o wpis do rejestru przedstawić również stosowne oświadczenie, potwierdzające dokonanie opłaty.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta wydaje z urzędu zaświadczenie o dokonaniu wpisu podmiotu do rejestru, które zawiera następujące dane:

- 1) nazwę organu, który dokonał wpisu do rejestru;
- 2) datę i numer wpisu do rejestru;

- 3) formę organizacyjną opieki oraz jej nazwę;
- 4) nazwę lub imię i nazwisko podmiotu prowadzącego klub dziecięcy;
- 5) miejsce prowadzenia klubu dziecięcego.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może odmówić wpisu do rejestru, w przypadku gdy podmiot nie spełnia warunków wymaganych do utworzenia i prowadzenia klubu dziecięcego, wydano prawomocne orzeczenie zakazujące przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej wpisem lub w stosunku do przedsiębiorcy wydano decyzję o zakazie wykonywania działalności objętej wpisem w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku.

Szczegółowe zadania, wymagania oraz standardy odnośnie klubów dziecięcych reguluje Ustawa z dn. 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy oraz Standardy jakości opieki i wspierania rozwoju dzieci do lat 3 – klub dziecięcy opracowane przez Fundację Rozwoju Dzieci im. J.A.Komeńskiego.

DZIENNEGO OPIEKUNA

Dzienny opiekun to osoba fizyczna prowadząca działalność na własny rachunek albo zatrudniana przez jednostki samorządu terytorialnego i instytucje publiczne, osoby fizyczne oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, na podstawie umowy o pracę albo umowy o świadczenie usług. Do zadań dziennego opiekuna należy w szczególności zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka, prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

Wymagania organizacyjne

Dzienny opiekun może sprawować opiekę nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia.

Dzienny opiekun może sprawować opiekę nad maksymalnie 5 dziećmi, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia, jest niepełnosprawne lub wymaga szczególnej opieki, maksymalnie nad 3 dziećmi. Dzienny opiekun może, za zgodą wszystkich rodziców, sprawować opiekę nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia, jest niepełnosprawne lub wymaga szczególnej opieki, maksymalnie nad pięciorgiem dzieci – jeżeli co najmniej jedno z rodziców będzie sprawowało opiekę nad dziećmi razem z dziennym opiekunem.

Dzienny opiekun zatrudniany jest na podstawie umowy o pracę lub umowy o świadczenie usług, która określa w szczególności:

- 1) strony umowy;
- 2) cel i przedmiot umowy;
- 3) czas i miejsce sprawowania opieki;
- 4) liczbę dzieci powierzonych opiece;
- 5) obowiązki dziennego opiekuna;
- 6) warunki czasowego niesprawowania opieki, w szczególności związanego z wypoczynkiem dziennego opiekuna;
- 7) wysokość wynagrodzenia oraz sposób i termin jego wypłaty;
- 8) czas, na jaki umowa została zawarta;
- 9) warunki i sposób zmiany, a także rozwiązania umowy.

Wymagania lokalowe

Dzienny opiekun może sprawować opiekę nad dziećmi w lokalu, do którego posiada tytuł prawny lub lokalu udostępnionym przez podmiot zatrudniający dziennego opiekuna. W jednym lokalu może być sprawowana opieka przez więcej niż jednego dziennego opiekuna, z tym że w jednym pomieszczeniu przeznaczonym na zbiorowy pobyt dzieci może być sprawowana opieka tylko przez jednego dziennego opiekuna.

Podmiot zatrudniający dziennego opiekuna może wyposażyć lokal w celu sprawowania opieki przez dziennego opiekuna.

Wymagania dotyczące osób zatrudnionych jako dzienni opiekunowie

Dziennym opiekunem może być osoba, która:

- 1) daje rękojmię należytego sprawowania opieki nad dziećmi;
- 2) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona;
- 3) wypełnia obowiązek alimentacyjny, w przypadku gdy taki obowiązek został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd;
- 4) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub nie została skazana prawomocnym wyrokiem za inne przestęstwo umyślne;
- 5) posiada warunki lokalowe zapewniające bezpieczną opiekę nad dzieckiem;
- 6) odbyła:
  - 160-godzinne szkolenie albo
  - 40-godzinne szkolenie uzupełniające, w tym z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy, jeżeli posiada kwalifikacje: pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego.Do odbycia szkolenia nie jest zobowiązana osoba, która pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio przed rozpoczęciem pełnienia funkcji dziennego opiekuna.

7) odbyła nie wcześniej niż 2 lata przed rozpoczęciem pełnienia funkcji dziennego opiekuna szkolenie z udzielania dziecku pierwszej pomocy.

Program szkolenia musi być zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw rodziny. Zatwierdzenie programu następuje na wniosek podmiotu prowadzącego szkolenie, na okres 5 lat. Lista zatwierdzanych programów szkoleń udostępniana jest w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dzienny opiekun podlega obowiązkowi ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy sprawowaniu opieki. Zawarcie umowy ubezpieczenia dziennego opiekuna od odpowiedzialności cywilnej oraz obowiązek opłacania i finansowania składki na to ubezpieczenie spoczywa na podmiocie zatrudniającym dziennego opiekuna.

Maksymalną wysokość wynagrodzenia dziennego opiekuna zatrudnianego przez jednostki samorządu terytorialnego oraz zasady jego ustalania określa, w drodze uchwały, odpowiednio rada gminy, rada powiatu lub sejmik województwa.

Wpis do wykazu dziennych opiekunów

Podmiot zatrudniający dziennego opiekuna zobowiązany jest do zgłaszania dziennych opiekunów do wykazu dziennych opiekunów, który prowadzony jest przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta w terminie 14 dni od dnia zatrudnienia dziennego opiekuna. Dzienny opiekun może objąć dziecko opieką najwcześniej w dniu wpisu tego dziennego opiekuna do wykazu. Wnioski, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 47a pkt 1, są składane wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego. Przed dokonaniem wpisu do wykazu wójt, burmistrz lub prezydent miasta może przeprowadzić wizytację lokalu, w którym sprawowana będzie opieka przez dziennego opiekuna.

Dane zawarte w wykazie publikowane są przy użyciu systemu teleinformatycznego, na stronach podmiotowych właściwej gminy oraz ministra właściwego do spraw rodziny.

Szczegółowe zadania, wymagania oraz standardy odnośnie dziennego opiekuna reguluje Ustawa z dn. 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz Standardy jakości opieki i wspierania rozwoju dzieci do lat 3 – dzienny opiekun opracowane przez Fundację Rozwoju Dzieci im. J.A.Komeńskiego.